

AUSTEVOLL KOMMUNE
Birkelandsvegen 2
5392 STOREBØ

Deres ref.: 20/947
Vår ref.: 20/9713-185
Saksbehandler: Ann-Kristin Wassvik
Dato: 19.06.2020

Austevoll kommune - Godkjenning av sykehjem mv. for gjennomføring av isolering etter smittevernloven

HelseDirektoratet viser til søknad av 4.6.2020 fra Austevoll kommune v/kommuneoverlege om godkjenning av sykehjem for gjennomføring av tvungen isolering etter smittevernloven §§ 5-2 og 5-3, jf. § 5-4 tredje ledd.

Bakgrunn

Fra søknaden gjengis:

"Austevoll kommune søker om godkjenning av helseinstitusjon til gjennomføring av tvungen isolasjon etter smittevernloven § 5-4 tredje ledd. (...)

Skildring av sjukeheimane

Austevoll kommune har eit sjukeheim, Austevoll Pleie- og Omsorgssenter. I samband med covid-19 pandemi er det oppretta covid-avdeling og karanteneavdeling i Omsorgsbustad med heildøgns tilsyn ved Storebø Brygge.

Dette er institusjonar som oppfyll krava etter forskrift om sjukeheim og buform for heldøgns omsorg og pleie. Sjukeheimane vil generelt sett derfor vere tilfredsstillande eigna til isolering av smitta personar.

Utstyr og bemanning

Utstyret brukt til smittevern vil være i tråd med det som tilrås frå Folkehelseinstituttet ved helsehjelp, pleie og omsorg til pasientar med bekrefta koronasmitte.

Kva gjeld bemanning vil det bli vurdert konkret i kvart einskild tilfelle basert på behovet. Det understrekast at bemanninga til ein kvar tid skal være i tråd med krava til forsvarleg helsehjelp. Som utgangspunkt vil vi bruk de erfaringane vi har ved bruk av bevegelseshindrande tiltak etter vedtak heimla i pasient- og brukerrettighetsloven kapittel 4 A. Det vil (...) bli lagt stor vekt på å sikre at personar som allerede er innlagt i sjukeheim får helsehjelp i våre eigne sjukeheim. (...)

Kommunen vil så langt det er mogleg unngå å flytte personar som motsetter seg dette. Hvis flytting likevel må skje av smittevernomsyn, skal tillitsskapande tiltak være forsøkt og flyttingen

HelseDirektoratet

Avdeling helserett og bioteknologi

Ann-Kristin Wassvik, tlf.:

Postboks 220 Skøyen, 0213 OSLO • Besøksadresse: Vitaminveien 4, Oslo • Tlf.: (+47) 47 47 20 20

Org.nr.: 983 544 622 • postmottak@helsedir.no • www.helsedirektoratet.no

gjennomføres på ein så skånsom og omsynsfull måte som mogleg. Nærmaste pårørande vil bli involvert i prosessen, etter samtykke fra pasienten hvis ho eller han er samtykkekompetent.

Folkehelseinstituttet anslår at 80 % av personar med langtidsplass i sjukeheim har demens. Generelt vil bebuarar i sjukeheim ha ein økt risiko for delir i samband med infeksjonstilstandar. Dette vil kunne vanskeliggjere smittevern og isolering. Fagseksjonen vil i samarbeid med kommuneoverlege og leiinga ved den einskilde institusjonen gjere ein vurdering av kva for isolasjonsform som sjåas som hensiktsmessig. Det som imidlertid er viktig å understreke er at det vil bli lagt vekt på frivilligheit, medverknad og avgrensning av tvangstiltak.

Isoleringen vil bli gjennomført på to «hovudmåter», isolering på einskildrom/leiligheit eller som kohortisolering.

Isolering på einskildrom eller i omsorgsbustad gjerar der dette vurderas som gjennomførbart og hensiktsmessig. Isoleringa vil bli gjennomført etter dei same prinsippene som gjerer for tilbakehald i institusjon etter pasient- og brukerrettighetsloven kapittel 4 A. Forskjellen ligg i tilbakehaldet i slike tilfelle blir gjennomført på einskildrom eller i leiligheit. Trong for tilstadeværande helsepersonell vil bli vurdert fortløpande basert på pasientens tilstand.

Der isolering på einskildrom ikkje er hensiktsmessig eller mogleg vil dette bli gjort ved kohortisolering (...) på følgjande måte:

- *Kohortisolering iverksettas berre dersom einskildisolering er uhensiktsmessig eller umogleg.*
- *Heile avdelinga vert utpeka til kohortisolering.*
- *Rom/ området merkas tydeleg.*
- *tilgong til avdelinga avgrensas til det som er høgst naudsynt.*
- *Ein eigen gruppe av helsepersonellet ved institusjonen betjener kohorten.*
- *Når det gjeld bruk av beskyttelsesutstyr, innslusing m.m., følges prosedyrane for isolasjon så*
- *langt dette lar seg gjøre for «dråpesmitteregime».*
- *Pasientane tilhøyrrer kohorten til dei skrivast ut.*
- *Nye pasientar som ikkje er infiserte, skal ikkje tas inn i kohorten.*
- *Kohorten nedleggast når siste pasient er utskrevet."*

Det går fram at kommunen søker om godkjenning av sykehjemmet Austevoll Pleie- og omsorgssenter, og tar forbehold om å komme tilbake med søknad om godkjenning også av en del omsorgsleiligheter som i dag står tomme, og foreløpig planlegges brukt til frivillig isolering.

Helsedirektoratets vurderinger

Etter smittevernloven § 5-4 skal isolasjon etter §§ 5-2 og 5-2 gjennomføres i sykehus. § 5-4 tredje ledd åpner for at Helsedirektoratet kan godkjenne andre institusjoner enn sykehus for gjennomføring av isolasjon etter §§ 5-2 og 5-3, når det foreligger særlige forhold. Bestemmelsen lyder:

"Når særlige forhold krever det, kan smittede personer isoleres i andre institusjoner godkjent av Helsedirektoratet."

Av merknadene til bestemmelsen i Ot. prp. nr. 91(1992-1993) framgår:

"Ut fra beredskapshensyn med tanke på mere krisepregede situasjoner i forbindelse med et alvorlig utbrudd eller fare for alvorlig utbrudd av en allmennfarlig smittsom sykdom, åpnes det etter dette leddet adgang til å kunne isolere smittede personer ved andre institusjoner enn sykehusavdelinger. Bestemmelsen tar først og fremst sikte på å gi mulighet for å opprette særskilte midlertidige institusjoner for å gjennomføre isoleringstiltak ved et alvorlig utbrudd. I slike situasjoner vil det kunne oppstå behov for å ta i bruk alminnelige offentlige bygninger som skoler eller private etablissementer som hoteller, pensjonater osv. i tillegg til helseinstitusjoner."

Helsedirektoratet finner at den foreliggende situasjonen med en pågående pandemi fyller kravet til "særlige forhold" i bestemmelsen. Selv om smittetallene for tiden er lave, er Folkehelseinstituttet bekymret for økt smitte i sommer, og viser bl.a. til at smitte på serveringssteder og større arrangementer kan gi opphav til betydelige lokale utbrudd. FHI påpeker at selv om risiko for spredning i Norge nå vurderes som moderat, kan en ny, nasjonal bølge ikke utelukkes.

I en slik situasjon kan det ikke uten videre påregnes at sykehusene vil kunne ta imot smittede for rene isolasjonsformål, samtidig som smitteisolering vil være viktig for å beskytte mot overføring av smitte. Ikke minst gjelder dette blant pasienter i sykehjem og beboere i bofellesskap og omsorgsboliger. For mange personer med nedsatt kognitiv fungering på grunn av f.eks. demens eller psykisk utviklingshemming vil det være bedre å gjennomføre nødvendig smitteisolering i kjente og/eller mindre institusjonslignende omgivelser og med kjent personale, så lenge personen ikke har behov for somatisk behandling i sykehus. Helsedirektoratet finner derfor at særlige forhold gjør godkjenning etter smittevernloven § 5-4 tredje ledd nødvendig.

Det forutsettes at kommunen så langt det er mulig søker å gjennomføre frivillig isolering, hvis mulig i samråd med pårørende. For beboere som kommunen vurderer at vanskelig vil kunne forholde seg til reglene for isolering ved eventuell smitte, bør det lages en individuelt tilpasset plan som tar sikte på at nødvendig isolering i størst mulig grad skal kunne skje uten bruk av tvang hvis situasjonen oppstår. Dette bør skje i samråd med personens nærmeste pårørende.

Isoleringstiltakene skal ikke være mer inngripende og omfattende enn det som er nødvendig for å forhindre smitte. Helsedirektoratet viser på generelt grunnlag til [Veileder om frivillige og tvungne smittetiltak ved covid-19](#), særlig punktene om tilrettelegging for smitteisolering basert på frivillighet, om forebygging for å unngå bruk av tvang og om gjennomføring mv. ved behov for tvungen isolering.

Helsedirektoratet legger til grunn at sykehjemmet er utstyrt og bemannet slik at en forsvarlig gjennomføring av isoleringen er sikret.

Etter dette finner Helsedirektoratet å kunne godkjenne Austevoll pleie- og omsorgssenter i Austevoll kommune for gjennomføring av tvungen isolasjon etter smittevernloven §§ 5-2 og 5-3 som beskrevet i søknaden.

Helsedirektoratet understreker at godkjenningen ikke i seg selv gir grunnlag for gjennomføring av tvang. Det må på vanlig måte fattes vedtak av kommunelege og smittevernemnd i hvert enkelt tilfelle ved behov for isolering med tvang, jf. smittevernloven §§ 5-3 flg.

Konklusjon

I medhold av smittevernloven § 5-4 tredje ledd godkjennes Austevoll pleie- og omsorgssenter i Austevoll kommune for gjennomføring av isolasjon etter smittevernloven §§ 5-2 og 5-3.

Godkjenningen gjelder tom. 31.12.2020, med mulighet for forlengelse.

Vennlig hilsen

Vårin Hellevik e.f.
seniorrådgiver

Ann-Kristin Wassvik
seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk

Kopi:
FYLKESMANNEN I VESTLAND